

AHMET ALTAN: GAZETECİLİĞİN YÜZDE 99’U ALÇAKLIK VE KORKAKLIKTIR...

<http://www.platform24.org/guncel/286/altan--gazeteciligin-yuzde-99-u-alcaklik-ve-korkakliktir>

P24’ün Dünya Basın Özgürlüğü Günü’nde başlattığı Mehmet Ali Birand Konuşmaları’nın ilkinin Ahmet Altan gerçekleştirdi

19 Eylül 2013’te Hasan Cemal’in başkanlığında kurulan Bağımsız Gazetecilik Platformu (P24), geçen yıl yitirdiğimiz Mehmet Ali Birand anısına özel bir konuşma serisi başlattı.

Mehmet Ali Birand’ı içine kapanmış bir memleketin pencerelerini dünyaya açmasındaki rolüyle, Türkiye medyasının ve Türkiye’nin ufkunu genişleten, tabuları kırarak zihinlerimizin özgürleşmesine yardım eden haberciliğiyle hatırlıyoruz.

Bu konuşmalarla Birand’ı anarken, esas olarak ufkumuzu geniş, zihnimizi özgür tutmanın yolları üzerine düşünmeyi hedefliyoruz.

Her yıl tekrarlamayı planladığımız Mehmet Ali Birand Konuşmaları’nın amacı, Türkiye ve dünyada gazeteciliğin hallerine ilişkin gözlemde bulunan ve bu mesleğin önemi, işlevi, nasıl yapıldığı, nasıl yapılabileceği üzerine düşünmenin yollarını açan kalıcı metinler sunmak.

Bu konuşmaların ilkinin, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü’nde edebiyatçılığının yanı sıra gazeteciliğin de her kademesinde çalışmış bir yazar olan Ahmet Altan gerçekleştirdi.

Gazeteciliği, yüzde doksan dokuzu “alçaklık ve korkaklık” olan ama dürüst ve cesur yüzde birlik kısmıyla dünyayı değiştirmeye yardımcı bir meslek olarak tarif eden Altan, konuşmasında, gazetecilerin sadece devletten değil, patronlarından ve okurlarından da bağımsız davranabilmesinin önemini vurguladı.

Ayrıca Cemre Birand, Cihan Aktaş, M. Gökhan Ahi, Şafak Pavey ve Şirin Payzın da P24’ün Dünya Basın Özgürlüğü Günü toplantısının çok değerli katılımcılarıydı.

Toplantıya ilişkin ayrıntılara daha sonra web sitemizde yer vereceğiz.

Ahmet Altan’ın “Gazeteciler Ne İşe Yarar” başlıklı, “Mehmet Ali Birand Konuşması”nın tam metnini aşağıda sunuyoruz.

Ahmet Altan'ın konuşmasının tam metni şöyle:

Gazetecilik nedir?

Bana sorarsanız yüzde doksan dokuzu alçaklık ve korkaklık, yüzde biri ise dürüstlük ve cesaret olan bir meslektir. Ve o yüzde birlik kısmıyla dünyayı da hayatı da değiştirmekte büyük rol oynar.

“Niye alçaktır” sorusunun cevabını vermeden önce, bu korkunç alçaklıklara birkaç tane sizin de çok iyi bildiğiniz tarihi örnek vermek istiyorum.

Sacco ile Vanzetti 1927’de cinayetten mahkûm olarak idam edilen iki İtalyan anarşistiydi bildiğiniz gibi.

Suçları hiçbir zaman kesin bir şekilde kanıtlanamadı ama bu belirsizlik onları ölümden kurtarmaya yetmedi.

Niye?

Ünlü bir tarih profesörü olan Arthur Schlesinger, bu korkunç olayla ilgili çocukluk anısını anlatırken bu “niye”nin de cevabını veriyor aslında.

“O yaz New Hampshire’daki bir kamptaydım ve gazeteleri beyzbol sonuçlarını öğrenmek için okurdum. 1927 yazında dokuz yaşındaydım. Maç sonuçlarına bakmak için bir Boston gazetesi aldım ve anlatamayacağım bir şokla ‘Sacco ve Vanzetti idam edildi’ başlığını okudum. Kamp yöneticilerinden birinin diğerine o sırada ‘Allaha şükür bu piçleri hallettiler sonunda’ dediğini duydum.”

O kamp yöneticisini böyle insafsızca, vicdansızca, rezilce konuşuran işte o sözünü ettiğim basın alçaklığıdır.

Sıradan bir öğretmen olan o Amerikalı adam, davanın detaylarını bilmiyordu, bugün bile belirsizliğini koruyan bu davayla ilgili açık noktalar hakkında bir bilgisi yoktu ama o iki anarşist İtalya’nın idam edilmesi gerektiğine inanıyordu.

Bu inanca nasıl ulaşmıştı, belki de dürüst bir adam olan o kamp yöneticisini, haksız bir idamın vicdani sorumluları arasına kim sokmuştu?

Tek bir cevabı var bunun.

Gazeteler ve gazeteciler.

Sacco ile Vanzetti davası sırasında “göçmen işçiler” hakkında korkunç yazılar çıkıyordu Amerikan basınında.

Sacco ile Vanzetti yakalandıktan bir yıl sonra 1922’de *Saturday Evening Post*’ta Kenneth Roberts, “açlık sınırında yaşayan çok sayıda insan Amerika’ya gelip düşük ücretlerle çalışıyor. Para biriktirmek kararlılığıyla pislik ve karanlık içinde yaşıyorlar. Amerikan işçilerinin düzgün bir hayat sürmelerini sağlayacak paraların bir parçasını alıyorlar. Bu, Amerika’da hayat standardını düşürüyor” diye yazmıştı.

Ve bu inanç Amerikan kamuoyu tarafından benimseniyordu.

Eğer böylesine bir kamuoyu oluşmasa o iki İtalyan’ı elektrikli sandalyeye o kadar kolay oturtamazlardı.

Peki, bir bilinen örnek de Almanya’dan verelim.

Şu ünlü Reichstag yangını.

Hitler faşizminin önünü açan bu büyük kırılma noktasında, Meclis'i komünistlerin yaktığına Alman halkını kim inandırdı?

Kim bu yangını bahane ederek Hitler'in faşist diktatörlüğünün yolunu açtı?

Cevabını benden daha iyi bildiğinize eminim.

Alman basını.

Bir de Fransa'ya bakalım.

Şu zavallı Yüzbaşı Dreyfus.

Yahudi Yüzbaşı Dreyfus.

Alman casusu olmakla suçlanmıştı ama casuslukla alakası yoktu.

Bile bile mahkûm ettiler sırf o sırada Fransa'daki Yahudi düşmanlığından yararlanarak.

Yahudi düşmanlığı nasıl topluma yayılmıştı peki, kim yaymıştı bu düşmanlığı?

Cevabı biliyorsunuz.

Peki, hep bildiğiniz şeylerden söz etmeyeyim, biraz da bilmediklerinize değineyim.

Daha az dramatik bir iki örnek vereyim.

Kendi ülkemde olanlardan, kendi başıma gelenlerden, bizzat yaşadıklarımın.

Benim babam çok ünlü bir solcu yazar, ayrıca İstanbul'un ilk sosyalist milletvekillerinden.

Babamın sosyalist kavganın tam göbeğinde olduğu, benim çocukluktan gençliğe geçtiğim yıllarda bir gün eve gelen gazetelerin birinin manşetinde kocaman bir yazı gördüm.

Babaannemin genelevde çalışmış olduğunu ve "vesikası" bulunduğunu yazıyordu. Babaannem, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı olan İsmet Paşa'nın topçu okulundaki komutanı olan bir generalin kızıydı.

Zavallı kadına gazeteyi o sabah gittiği bankada göstermişler, o da düşüp bayılmıştı. O sıralarda altmışlı yaşlarında olan babaannem ayıldığında ilk sözü küçük bir kız çocuğu gibi "ya babam bunu görseydi" olmuştu.

Büyüdüğümde ben de bu gazeteciliğe ve kavgalara karıştım.

On, on iki yıl kadar önce Almanya'da bir romanım yayınlandığında oraya gitmişim, bir de Türk dinleyicilerin geldiği bir toplantıda konuşmuştum.

Türkiye'ye döndüm.

Sabahleyin, kapının önüne bırakılan gazeteleri aldım, gazete tomarının en üstündeki gazetenin dokuz sütuna manşetinde kocaman puntolarla yazılmış iki kelime vardı:

"Fransız Ahmet."

Önce anlamadım. Sonra haberi okudum. Benim hakkımdaydı. Almanya'daki konuşmamda hiç söylemediğim sözleri söylediğimi, Türkleri aşağıladığımı iddia ediyordu.

“Ben öyle sözler söylemedim” diye açıklama yaptım, ertesi gün gazetenin yöneticisi, “bunlar böyle hem söyler hem inkâr ederler” diye yazdı.

Gazetenin iki sayfasını benim öyle söylediğimi iddia eden insanların “tanıklıklarına” ayırdı.

Kimse beni savunmadı. Büyük televizyonlara beni çıkarmıyorlardı, ben de küçük televizyonları teker teker dolaşıp gazetenin yalan yazdığını anlatıyordum ama pek inandıramıyordum insanları.

Sonra bir gün Almanya'dan bir Türk meslektaş telefon etti, “ben o gün sizin konuşmanızı izledim ve Köln Radyosu adına kaydettim, isterseniz size bandı göndereyim” dedi.

O bant sayesinde ancak kanıtlayabildim gazetenin yalan yazdığını, özür dilediler. Bir küçük örnek daha anlatıp sonra neden gazetelerin böyle alçaklıklar yaptığını becerebildiğim kadarıyla daha genel bir çerçevede değerlendirmeye çalışacağım.

Gene o sıralarda *Aldatmak* diye bir roman yazmışım. Bir sabah gene büyük gazetelerden birinin sürmanşetinde “romanı çaldığım” iddiası yayınlandı.

İddiayı ileri süren gazeteci, “benim kitabımı okumadığını ama konuyu karısının kendisine anlattığını ve bunun Arthur Hailey'nin kitabından yürütme olduğunu” söylüyordu.

Bir basın toplantısı yapıp “bu iddianın tümüyle yalan olduğunu” söyledim.

Ertesi gün “benim kitabı çaldığımı” iddia eden gazete söylediklerimi çarpıtın bir başlık attı.

Gazetenin yayın müdürüyle bir gün karşılaştım ve ona “neden söylediklerimi çarpıttığını” sordum, bana cevabı hiç unutulmaz bir cevaptı.

“O kadar da gazetecilik yapacağız” demişti.

Gazetecilik buydu ona göre. Sadece ona göre değil birçok gazeteciye göre öyleydi. Gerçekleri çarpıtmak.

Benim kitabımı okumadığını ama benim o kitabı çaldığımı “anladığını” söyleyen gazetecinin ise geçtiğimiz günlerde bir ses kaydı yayınlandı, başbakanın adamına “kamuyu yoklamalarındaki rakamları hükümetin işine gelecek biçimde çarpıtmayı” öneriyordu.

Sanırım hem dünyadan hem de Türkiye'den yeterince örnek verdim.

Şimdi gelelim temel sorumuza, neden gazeteciler böyle alçaklıklar yapıyor?

Gazeteciliğin üç büyük düşmanı vardır.

Devlet, gazete patronları ve gazete okurları.

Devletler, gazeteleri kendi propaganda araçları olarak kullanmaya çalışırlar ve çoğunlukla da kullanırlar.

“Sırlarının” gazetelerde yayınlanmasına engel olmaya uğraşırlar ve genellikle de başarılılar.

Biliyorsunuz en ünlü örneklerinden biri, “Domuzlar Körfezi” çıkartmasını haber alan Amerikan gazetesinin bunu “devletin isteği” üzerine yayınlamamasıdır.

Daha sonra Başkan Kennedy, “keşke yayınlasalardı, bu felaketi yaşamamızı önlerlerdi” demişti.

Bugün gelişmiş ülkelerdeki gazeteler bir ölçüde bu devlet baskısından kurtulmayı başardılar ama hiçbir zaman yüzde yüz kurtulamazlar. Bunun bir nedeni devletle “iyi geçinmek” arzusu ise, diğer ve belki de daha önemli nedeni gazetecilerin birçoğunun “devlet çıkarlarını” gazetecilik mesleğinin ilkelerinden daha önemli görmesidir.

Bir gazeteci için “devlet çıkarı” diye bir kavram yoktur, olamaz. “Devlet çıkarını” korumak “devlette çalışanların” işidir. Gazetecilerin işi de gerçekleri açıklamaktır.

Toplumsal bir işbölümüdür bu. Toplumlar, gazeteciliği bunun için keşfetmiştir, gizli olanları, saklananları bulup çıkarırlar, halka anlatsınlar diye. Eğer gazeteciler de devlet görevlileri gibi düşünmeye başlarsa bu toplumsal işbölümü aksar.

Neyin “devletin çıkarına” olduğuna devleti yönetenler sadece kendileri karar vermek ister. Peki ya devleti yönetenler yanlış karar veriyorsa, ya “devlet çıkarına” sandıkları şey aslında devletin ve toplumun çıkarına aykırıysa? Gazeteciler olmadan, gerçekler açıklanmadan bu nasıl anlaşılacak?

Gazetecilerin, devlet konusunda kendi mesleklerinden uzaklaşıp “devlet görevlisi” kılığına girmesi toplum için en büyük tehlikelerden biridir ve bu büyük tehlike dünyanın her yerinde, her toplum için vardır.

Dediğim gibi gelişmiş ülkelerde gazeteler yavaş yavaş bu büyük yanılgıdan kurtuluyor ama Türkiye gibi yeterince gelişmemiş ülkelerde bu büyük mesleki ahlaksızlık hâlâ devam ediyor.

Bizim ülke, “devletin çıkarı” için gerçekleri saklamayı gazetecilik sanan gazetecilerle dolu, bir de hiç utamadan bunu övünerek söylediklerini işitiyoruz.

“Ben bu haberi basmazdım” diyen gazetecilerle dolu etraf.

“Basmazmış, çünkü bu devletin lehine olmazmış.”

O gazetecilere sormak isterim:

“Sana ne devletten?”

Sen devletten sorumlu değilsin, sen sadece toplumuna ve mesleğine karşı sorumlusun ve o sorumluluk da gerçekliğine emin olduğun her haberi basmanı emrediyor.

Basmadığın, gerçekleri sakladığın zaman toplumun sana olan güvenini kötüye kullanıyorsun demektir ki bu da seni alçak bir sahtekâr yapar.

Gazeteciliğin başındaki ikinci bela, gazete patronlarıdır.

Gazete patronları hem devletle hem de ilan verenlerle iyi geçinmek ister.

Keskin muhalefetten, ilan verecekleri kızdıracak haberlerden hoşlanmazlar, sürekli olarak yanlarında çalışan gazetecileri frenlemeye çalışırlar.

Gazete yönetenler de gazete patronlarının bu arzularından haberdar olarak, bu istekle çok fazla çatışmamaya uğraşarak işlerini yaparlar.

Zordur gazete patronlarıyla uğraşmak, insanı işten atarlar çünkü.

Bunun yakinen biliyorum, çünkü çok işten atıldım.

Ben ilk genel yayın yönetmenliğim sadece on gün sürmüştü, sanırım en kısa genel müdürlük konusundaki rekor hala bendedir.

Bir keresinde de “Atakürt” diye bir yazı yazdım diye atılmışım işten. Gazete beni sadece işten atmakla kalmamış, bir de ertesi gün birinci sayfaya, tepeden aşağıya inen iki sütunluk bir yazı yerleştirip, beni “okuyucu tepkisinden dolayı kovduklarını” yazmıştı.

Dünyanın her yerinde gazeteciler için gazete patronlarıyla uğraşmak zor bir dengedir. İşini kaybetmeden ama ahlaksızlık da etmeden yerinde kalmak özellikle de gazete yönetenler için çok zordur.

Hem gazete yönetip hem ahlakını korumak yeryüzünün en zor işlerinden biridir ve “ben bunu aynen böyle yaptım” diyebilecek çok az gazete yöneticisi bulunur dünyada.

Gazetelerde ne tür ahlaksızlıklar yapıldığını anlamak için sadece “yayınlanan” haberlere bakmak yetmez, asıl hangi haberleri yayınlamadıklarına bakmak gerekir... Ki o haberlerin hangileri olduğunu, dürüst gazeteciler o haberleri yayınlamadıkça okuyucular asla bilemez.

Gazeteciliğin en büyük alçaklığı ve sahtekârlığı belki de yayınladıklarından çok “yayınlamadıkları” haberlerde saklıdır.

Ben daima “en iyi gazetenin” diğer gazetelerin yayınlamadıkları haberleri yayınlayarak yapılacağına inandım, hâlâ da öyle inanıyorum.

Diğer gazetelerin yayınlamadığı haberleri yayınlayan “küçük” bir gazete, “büyük” gazetelerden daha etkili olur.

Biz *Taraf* diye bir gazete çıkarmıştık, sanırım o gazete benim bu inancımı kanıtladı. Gazetenin patronuna, gazete çıkmadan önce “biz otuz bin satarsak Türkiye’yi sarsarız” demişim, böyle dediğimi unutmuştum, daha sonra gazetenin patronu anlattı bana o konuşmayı, ben öyle söylediğimde içinden “benim uydurduğumu” düşünmüş.

Biz daha otuz bin satışa ulaşmadan sarstık Türkiye’yi.

Bunu da bir gerçeği açıklamak için değil, övünmek için söylüyorum. Gazetecilerin övünmekten, “ilk biz yaptık” demekten hoşlanmak gibi bir zaafı vardır ama o başka bir konuşmanın konusu.

Gelelim gazetecilerin başındaki belaların en zorlusuna, gazete okuyucusuna.

Toplumlar, bütün canlı organizmalar gibi değişmekten hoşlanmazlar ve bütün canlı organizmalar gibi yaşayabilmek için değişmeye muhtaçtırlar.

Garip bir duygusal ikilem yaratır bu.

Gazetelerin, alçaklıklara hizmet eden yüzde doksan dokuzluk bölümü toplumun “değişmek” istemeyen tarafına hitap eder, yüzde birlik dürüst yanı da değişmek zorunda olan tarafına. Sıradan bir gazete okuru yeryüzünün her yanında milletiyle, vatanıyla, diniyle, diliyle ilgili övgüler okumaktan hoşlanır. Bütün siyasetçiler de bunu bilir, sürekli olarak halkı överler.

“Dünyanın en şanlı geçmişine” sahip olmayan bir ülke yoktur, bütün ülkeler “dünyanın en şanlı geçmişine” sahip olduklarına inanırlar.

Burada, “nasıl oluyor da aynı anda bütün ülkeler dünyanın en şanlı geçmişine sahip oluyorlar” diye sormayan bir ahmaklıktan söz ediyoruz.

Bu, insanlığın ortak ahmaklığı ve gazeteciliğin en büyük belası.

Eğer söylemek zorunda olduğunuz gerçek, “dünyanın en şanlı geçmişine sahip olduğuna inanan” okurlarınızın inançlarıyla ters düşecekse ne yapacaksınız?

Size hemen fevkalade güncel bir örnek vereyim.

Ermeni soykırımı.

Biliyorsunuz 1915’in yüzüncü yılına yaklaşırken Türkiye’de bu konu da gündeme girdi. Başbakan “soykırım” demeden, ortadan bir ifadeyle Ermenilere taziye diledi.

Eğer bugün bir gazete Ermeni soykırımından “soykırım” diye sözeder de yaşanan gerçekleri anlatırsa, ilk tepkiyi devletten önce okuyucusundan görecektir.

Bu okuyucu baskısına direnebilecek çok az gazete vardır.

Okuyucu, inançlarına, ezberlenmiş düşüncelerine, yerleşik bilgilerine aykırı haberler ve yorumlar istemez.

Türk devletiyle Kürt örgütü PKK arasında yakın zamana kadar savaş vardı. Bu savaşla ilgili gerçekleri ne Türk okuyucular okumak isterdi ne Kürt okuyucular. İkisi de kendi savaşçılarının kahramanlığını ve haklılığını duymak isterdi.

Büyük gazetelerin hepsi Türk gazeteleri olduğu için hep Türk askerlerinin haklılığı ve kahramanlığı yazıldı. Kürtlerin uğradığı haksızlığı yazan neredeyse bir tek Türk gazetesi yoktu.

Bu sadece devletin, patronun baskısından değildi, bu asıl okuyucu baskısından. Bu baskıya boyun eğdikleri için, sürekli Kürtleri haksız gösterdikleri için, devlet barışmaya karar verdiğinde gazeteler okuyucularına barışın yararını anlatmakta çok zorlandılar.

Devlet propagandasının, devlet denetimindeki eğitim sisteminin, resmî tarihin yarattığı şartlanmış bir okuyucuyla karşı karşıya dünyanın bütün gazeteleri. Gelişmiş dünyada bu bir parça değişmekle birlikte tümünden de değişmiş değil.

Üstesinden gelinmesi en zor mesele de budur.

Size gene kendi yaşadığımız bir örneği anlatayım.

Üç dört yıl kadar önce Kürdistan'ın küçük bir mezrasından bir muhtar bizim gazete-yi aradı. Bir askerî birlikten atılan bir havan topuyla küçük bir kız çocuğunun parçalandığını anlattı.

Olay yerine bir muhabir gönderdik.

Korkunç bir gerçek vardı.

Ceylan isimindeki minicik bir kız çocuğu annesine "bana makarna yap" dedikten sonra evlerinin önünde oynamaya çıkmış, mezranın karşısındaki tepeye yerleşmiş askerî birlikten atılan bir havan topuyla paramparça olmuştu.

Haberi manşetten yayınladık.

Ertesi gün Türk basınında tek bir satır haber çıkmadı bu olayla ilgili.

İkinci günü haberi manşetten yeni ayrıntılarla sürdürdük.

Türk basınında gene tek satır çıkmadı.

Üçüncü gün haberi gene manşetten devam ettirmek istediğimizde, yazarlarımızdaki arkadaşlarımızdan biri, "boşuna zorlamayın Ahmet Bey" dedi bana, "hiç bir tepki yaratmıyor bu haber."

Biz gene de üçüncü gün küçük kızın annesinin konuşmasını manşetten yayınladık. Annesi, "kızımın parçalarını eteklerime doldurdum" diyordu.

Ancak üçüncü haberden sonra *Taraf*1 kaynak göstererek diğer gazeteler bu habere yer verdi ve o küçük kız haksızlığın sembolü haline geldi.

Bu haberi yayınlamakta zorlanan gazeteler sadece devletten, ordudan, patrondan değil kendi okuyucularının tepkisinden de korkuyorlardı.

Tabii bir başka gerçek daha var burada söylenmesi gereken.

Gazetecilerin çoğunluğu, o şartlanmış halkın tepkilerine sahipler, aynı şartlanmışlığın, aynı eğitimin, aynı resmî ideolojinin kurbanları onlar da... Onun için halkın tepkisinin ne olacağını çok iyi biliyor, okuyucu o tepkiyi göstermeden önce kendileri o tepkiyi gösteriyorlar.

Bu şartlanmışlıkları onların gazeteciliğini önlüyor.

Nasıl bazen “devletle bütünleşip” devlet gibi düşünüyorlarsa, bazen de okuyucularıyla bütünleşip okuyucuları gibi düşünüyorlar. Böyle yaptıklarının farkına bile varmıyorlar.

Ve böyle yaparak okuyucularına karşı sorumluluklarına ve mesleklerine ihanet ediyorlar.

Gazetecinin sadece devletten değil, okuyucunun şartlanmışlığından kendisini arındırması, kendisini bundan kurtarması gerekir.

Okuyucunun “değişmek istemeyen” yanı gerçeklerden rahatsız oluyor ama aynı okuyucunun farkına bile varmadığı “değişim” ihtiyacı da gerçeklerin onun ilgisini çekmesini sağlıyor.

Cesaretle ve dürüstçe davranan gazeteci o tepkiyle birlikte o ilgiyi de çekiyor ve gazetecilik varlığını bu ikili gerginlik sayesinde sürdürüyor.

Biliyorsunuz, Seymour Hersh, My-Lai katliamının iç yüzünü yazdı ve bu haberiyle Pulitzer kazandı.

Size basit bir soru sorayım:

Hersh, bu katliamı bilen tek gazeteci miydi yoksa bunu yayınlayan tek gazeteci miydi?

Kesin cevabı bilmiyorum ama benim tahminim ilk bilen değil ilk yayınlayan gazeteci olduğudur.

Böyle zorlu vakalarda bilgi genellikle tek gazetecide olmaz ama cesaret çoğunlukla böyle tek bir gazetecide, gazeteciliğin “yüzde birinde” görülür.

İşte o yüzde bir de hayatı ve dünyayı değiştirir.

Hersh’ün o haberi, Amerikan halkının Vietnam savaşıyla ilgili algısının değişiminde büyük bir pay sahibidir.

Hersh, devlet gibi düşünseydi, patron gibi düşünseydi, okuyucu gibi düşünseydi o haberi yayınlamazdı, gazeteci gibi düşündü, gazeteci gibi davrandı ve bugün adı İstanbul’un bir köşesinde bu cesareti sayesinde anılıyor.

Gazeteciliğin yüzde doksan dokuzu unutulur, yüzde biri hatırlanır.

O yüzden, devletle, patronla, en önemlisi okuyucuyla çatışmayı göze alır gerçek gazeteci.

Yüzde doksan dokuzunun gerçekleri sakladığı bir mesleğin yüzde biri olmak, karanlık bir odada çakılan bir kibrit gibi olmaktır, herkes seni görür.

Karanlıkta yanan bir kibrit, aydınlıkta yanan bir projektörden daha parlaktır.

Onun için kimsenin yazmaya cesaret edemediği gerçekleri yazan gazeteciler hemen fark edilir. Öfke toplar, tepki çeker ama unutulmaz olur.

Bunu çok iyi biliyoruz, çünkü bugün bu konuşmayı karanlık bir odaya dönen bir toplumda yapmaktayız, gelişmiş ülkelerin yavaş yavaş geride bıraktığı o karanlığın ne olduğunu biz burada hâlâ en koyu biçimde yaşıyoruz.

Gazeteciliğin en ağır baskılar altında olduğu bir dönemden geçiyor Türkiye.

Tek bir eleştiri bile istemeyen bir hükümet var. Basının büyük bölümüne bizzat sahip. Sahip olmadıklarını ise çeşitli biçimlerde tehdit ediyor.

Hoşuna gitmeyen gerçekleri yazanları vatan hainliğiyle suçluyor.

Kendi çıkarıyla vatanın çıkarının aynı olduğunu söyleyen bir yönetim bu.

Sadece yaptıklarından hoşnut olmadıkları gazetecileri değil, karılarının ya da kocalarının yaptıklarından hoşnut kalmadıkları gazetecileri bile işlerinden çıkartıyorlar.

İşsiz gazetecilerin sayısı her gün artıyor.

Yandaşlarını zengin edip, muhaliflerini açlığa mahkûm etmeye uğraşıyorlar.

Çok ağır baskılar altında bugün Türk basını.

Bizim basın, sihirbazların kazlarına benzer, ne kadar bastırırsanız bastırın o baskının altında ezilerek ve itiraz etmeden varlığını sürdürür, bugün de sürdürüyor.

Yüzde doksan dokuzu alçakça davranıyor. Gerçekleri saklıyor, çarpıtıyor, gerçeği söyleyenlere saldırıyor.

Ama burada da yüzde bir var.

Karanlıkta bir kibrit gibi, etraflarını aydınlatıp gerçekleri söyleyebilmek için kendilerini tüketerek yanıyorlar.

Onların ışığını görüyor, onların ışığıyla umutlanıyor, onların cesaretine ve dürüstlüğüne güveniyoruz.

Epeyce uzayan bu konuşmayı bitirirken, dünyanın her yanındaki o yüzde biri, o koyu karanlıktaki alevleri, bir ışık yakmak için kendilerini de yakanları saygıyla ve minnetle selamlayıp, buraya gelip beni dinlemek nezaketini gösterdiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.